

Rèn kỹ năng tổ chức trò chơi nhỏ trong sinh hoạt đội của sinh viên ngành Giáo dục học tại Trường Đại học Thủ Dầu Một, tỉnh Bình Dương

Võ Nguyễn Đoàn Trinh*

* Trường Đại học Thủ Dầu Một, Bình Dương

Received: 26/12/2022 Accepted: 27/12/2022 Published: 30/12/2022

Abstract: Games in collective activities in general or in team activities in particular have very important meaning, it helps to create an exciting and joyful atmosphere that binds team members together. In addition to understanding game knowledge such as concepts, classifications, methods, and ways of organizing games, practicing skills as well as pointing out common mistakes when organizing games will help Make the most of the game's effectiveness. Education students at Thu Dau Mot University with appropriate training programs, after graduation, they can work in many different fields such as: youth cultural centers, state agencies, school ... including team work. Therefore, it is very important for students to practice game organization skills in team activities, equipping them for work after graduation.

Keywords: Games, Skills, Ho Chi Minh Pioneer Youth Team

1. Đặt vấn đề

Trò chơi không chỉ là một nhu cầu điều hòa, cân bằng nguồn năng lượng dư thừa trong các em, mà là HĐ quan trọng đảm bảo sự phát triển bình thường, duy trì, tăng cường sức khỏe góp phần tích cực trong việc thực hiện và hoàn thành mục tiêu giáo dục toàn diện. Mỗi SV nói chung, và SV tiểu học nói riêng - những phụ trách chi đội tương lai cần nắm vững các kỹ năng và phương pháp tổ chức trò chơi cho thiếu nhi, đồng thời nắm được cách thức hướng dẫn cho các em tự tổ chức chơi nhằm phát huy khả năng giáo dục, tự giáo dục, vai trò tự quản của mỗi đội viên và tập thể đội.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Một số khái niệm

2.1.1. Trò chơi

Trong từ điển tiếng Việt xuất bản năm 1992, chữ “trò” được hiểu là một hình thức mua vui bày ra trước mặt mọi người. Chữ “chơi” là một từ chung để chỉ các HĐ lúc nhàn rỗi, ngoài giờ làm việc nhằm mục đích giải trí là chính. Từ đó, trò chơi được hiểu là những HĐ làm thỏa mãn những nhu cầu của con người, trước hết là vui chơi, giải trí.

Theo những quan điểm giáo dục, trò chơi vừa là phương tiện phát triển toàn diện nhân cách vừa là hình thái tổ chức cuộc sống. Đối với trẻ em, trò chơi là HĐ giúp trẻ tái tạo các hành động của người lớn và các quan hệ giữa họ, định hướng nhận thức đồ vật và nhận thức xã hội. Trong trò chơi, nhu cầu và các phẩm chất của trẻ về thể lực, trí tuệ, đạo đức và ý chí

được hình thành, thỏa mãn, thể hiện và phát triển. Trẻ em được chơi nên phát triển. Do vậy, chơi là HĐ chủ đạo trong giáo dục trẻ em.

Trò chơi gắn chặt với những luật lệ, quy tắc mang tính chất mô phỏng những thể chế xã hội, vì vậy trò chơi có ý nghĩa đặc biệt quan trọng đối với sự phát triển của trẻ. Theo quy mô, trò chơi có hai loại là trò chơi lớn và trò chơi nhỏ. Trong đó, trò chơi nhỏ là những trò chơi không đòi hỏi sự chuẩn bị phức tạp, thời gian diễn ra hoàn chỉnh một trò chơi được giới hạn trong ít phút, phù hợp với các buổi sinh hoạt trong thời gian không dài.

2.1.2. Sinh hoạt Đội

Sinh hoạt đội là một hình thức HĐ của Đội TNTP Hồ Chí Minh, nhằm bản bạc xây dựng kế hoạch HĐ trong mặt công tác nhất định. Trong các cuộc sinh hoạt, thường xen kẽ nội dung vui chơi, múa hát để giảm sự đơn điệu, tăng phần hứng thú hấp dẫn đội viên, thu hút được đông đảo đội viên tự giác tham gia.

2.1.3. Kỹ năng tổ chức trò chơi cho thiếu nhi

Là năng lực vận dụng những tri thức vào việc tổ chức, hướng dẫn trò chơi cho thiếu nhi, nhằm thu hút đông đảo các em tham gia và đem lại hiệu quả giáo dục cao.

2.2. Vị trí, vai trò của trò chơi trong sinh hoạt Đội ở trường Tiểu học

Về mặt tâm lý, ở bậc Tiểu học trẻ bắt đầu tiếp xúc với HĐ mới, HĐ của chúng được chuyển từ vui chơi sang HĐ học tập. Tâm hồn các em bắt đầu tiếp xúc

với công việc mới mẻ và có thể nói cấp Tiểu học sẽ vẽ những nét đầu tiên trên nền nhân cách của trẻ. Ngoài các môn học ở Tiểu học việc hình thành nhân cách trẻ còn phụ thuộc rất lớn vào các HĐ mà các em tham gia, trong đó có tổ chức trò chơi trong sinh hoạt đội – phương pháp giáo dục mang tính tự nhiên, phù hợp với tâm sinh lý lứa tuổi và đặc điểm cá nhân đội viên. HĐ Đội TNTP là con đường giáo dục không thể thiếu trong quá trình giáo dục trẻ em. Bởi vì mỗi trẻ em trong quá trình giáo dục để phát triển trí tuệ, phẩm chất, năng lực đều phải bằng nhiều con đường khác nhau. Đối với Đội TNTP Hồ Chí Minh phương pháp giáo dục là thông qua HĐ thực tiễn của đội và tự rèn luyện đội viên. Chính vì vậy, các HĐ diễn ra trong sinh hoạt đội cần được đầu tư, và quan tâm thích đáng, từ việc bồi dưỡng đội ngũ phụ trách chỉ đội gương mẫu, nhiệt tình, có kỹ năng và lòng yêu nghề.

2.3. Kỹ năng tổ chức trò chơi trong sinh hoạt Đội

2.3.1 Phân loại trò chơi

Có nhiều cách phân loại trò chơi: theo điều kiện, góc độ quan sát, phương pháp tiếp cận. Đối với HĐ của phụ trách Đội trong trường Tiểu học, có thể tiếp cận theo cách phân trò chơi nhỏ thành các loại như sau:

- Trò chơi động: Là những trò chơi có sự chuyển động hoặc vận dụng đến cơ bắp của người chơi như chạy nhảy, nhào lộn, kéo dãn, gồng gánh, vượt chướng ngại vật ...

- Trò chơi tĩnh: Là những trò chơi cần vận dụng trí óc và giác quan, người chơi ít di chuyển cũng như ít vận động cơ bắp, những trò chơi tĩnh như: bắn tên, ghi nhớ lâu...

- Trò chơi đối kháng: Là những trò chơi mà các bạn chơi được chia ra nhiều nhóm nhỏ và quản trò tổ chức cho các bạn thi đối kháng từng đôi một và chọn hai nhóm xuất sắc nhất vào chung kết. Ví dụ như kéo co, ...

- Trò chơi giáo dục...

2.3.2 Những yếu tố để hình thành trò chơi

- Cốt trò: xác định đúng cốt trò giúp phụ trách chọn đúng trò chơi, đúng đối tượng

- Dạng trò: Là hình thái thể hiện của cốt trò, một cốt trò có thể có nhiều dạng trò

- Đề trò: là hình thức thể hiện trò chơi, là câu chuyện đề dẫn vào trò chơi, có tác dụng thu hút, cổ vũ mạnh mẽ.

- Luật trò: là những quy định mà bất cứ ai tham gia trò chơi phải tuân theo, đảm bảo trò chơi an toàn, công bằng, hiệu quả.

- Thưởng và phạt: nhằm khích lệ và tạo tính chất

động viên tinh thần cho các bạn tham gia chơi.

2.3.3 Hướng dẫn tổ chức vui chơi cho thiếu nhi

a. Chọn lựa trò chơi

Chọn lựa trò chơi phải phù hợp với hoàn cảnh, mục đích và nội dung muốn truyền tải, chúng ta nên chọn lựa trò chơi theo những yếu tố sau:

- Chọn lựa trò chơi theo tuổi (Nhi đồng 6-8 tuổi; thiếu niên tuổi nhỏ 9-10 tuổi);

- Chọn lựa trò chơi theo giới tính

- Chọn lựa trò chơi theo trình độ

- Chọn lựa trò chơi theo số lượng người tham dự

- Chọn lựa trò chơi theo kỹ năng tập thể (đã từng sinh hoạt, chưa quen sinh hoạt, quen biết nhau hay còn xa lạ...)

- Chọn lựa trò chơi theo tình trạng sức khỏe và tinh thần (hung phấn, vui vẻ hay mệt mỏi, buồn chán...)

- Chọn lựa trò chơi theo sân bãi (trò chơi trên sân cứng, trên bãi cát mềm, trò chơi dưới nước...)

Ngoài ra, chúng ta cũng cần để ý đến các yếu tố thời tiết, ánh sáng, dụng cụ, khung cảnh, hoàn cảnh...

b. Điều khiển trò chơi

Trò chơi có hấp dẫn hay không là tùy thuộc vào nghệ thuật điều khiển của người quản trò. Trước khi chơi cần chuẩn bị:

- Xác định đối tượng: Tuổi, giới tính, trình độ, sức khỏe, đặc điểm tâm sinh lý.

- Số lượng người chơi: Chọn những trò chơi sao cho phù hợp với số lượng người chơi và cố gắng làm sao cho càng nhiều người tham gia vào trò chơi càng tốt.

- Điều kiện sân bãi (hay trong phòng): Sức chứa của diện tích sân chơi, sự phù hợp của trò chơi với điều kiện sân (thí dụ: một sân khá rộng, có thể chứa được nhiều người, nhưng không phù hợp với những trò chơi có rượt đuổi)

- Chuẩn bị quà tặng cho người dự chơi và người thắng cuộc, phần thưởng dành cho tập thể và cá nhân, động viên kịp thời người tham gia, người thắng cuộc.

c. Tiến hành hướng dẫn chơi

+ Ổn định tổ chức, bố trí đội hình (tập hợp các em tham gia trò chơi, bố trí đội hình, xác định vị trí điều khiển, vị trí nhóm làm mẫu)

+ Chia nhóm theo yêu cầu

+ Giới thiệu trò chơi:

- Nói tên trò chơi: Dạng chuyện kể để dẫn dắt

- Nêu mục đích và yêu cầu của trò chơi

- Nêu rõ cách chơi và luật lệ chơi, cách đánh giá thắng thua, và một số vấn đề cần lưu ý.

+ Điều khiển trò chơi

- Chơi nháp 1- 2 lần để các em hiểu về luật chơi

- Quan sát HĐ của từng cá nhân hay tập thể khi bắt đầu trò chơi

- Khuấy động không khí thi đua sôi nổi thông qua các đội cổ vũ

- Kịp thời uốn nắn những trường hợp không trung thực hoặc vi phạm luật chơi.

+ Đánh giá kết quả

- Đánh giá kết quả phải khách quan, công bằng. Người tham gia phải rút ra được những ưu nhược điểm để cố gắng hơn

- Động viên, tuyên dương bằng phần thưởng.

2.4. Một số lỗi SV thường gặp khi tổ chức trò chơi cho thiếu nhi

- Tổ chức và hướng dẫn trò chơi khi không đủ, không vững kiến thức về trò chơi

- Không chuẩn bị trước, lúng túng trong quá trình tổ chức

- Các trò chơi còn chưa phong phú, lối diễn đạt chưa thực sự dễ hiểu đối với thiếu nhi.

- Chưa khuấy động được không khí sôi nổi của trò chơi.

- Đánh giá còn qua loa, đại khái, chưa tác động sâu rộng đến đội viên.

2.5. Biện pháp nâng cao kỹ năng tổ chức trò chơi nhỏ cho SV ngành Giáo dục học

2.5.1. Sử dụng trò chơi đúng với đối tượng, hợp với trò chơi.

Ở các trường tiểu học hiện nay, có đội viên (lớp 4-5) và nhi đồng (lớp 1-2-3), tuổi nhi đồng có HĐ tổ chức trò chơi trong sinh hoạt sao, chủ yếu là các trò chơi với quy mô nhỏ, vận động nhẹ. Trong khi đối với lứa tuổi đội viên, các em bắt đầu tiếp xúc và làm quen với các trò chơi mang tính chất vận động mạnh, nhằm phát triển thể chất; các trò chơi phát triển trí tuệ và giáo dục một cách vừa sức. Vì vậy, việc lựa chọn trò chơi đúng, hợp là hoàn toàn cần thiết và quan trọng để các em đội viên, nhi đồng được thể hiện năng lực và phát huy hiệu quả HĐ thể chất, trí tuệ của lứa tuổi.

2.5.2. Bắt đầu trò chơi một cách dí dỏm, hài hước; điều khiển trò chơi một cách linh hoạt thông minh.

Sau khi lựa chọn đúng trò chơi, người quản trò phải bắt đầu vào cuộc một cách thu hút thông qua ngôn ngữ, cử chỉ, điệu bộ duyên dáng. Từ đó, kích thích sự tò mò, ham tìm hiểu cái mới, thích vui chơi của các em thiếu nhi. Bên cạnh đó, quá trình điều khiển trò chơi, sẽ xảy ra những tình huống không như mong muốn, hoặc không như dự kiến của quản trò, đòi hỏi phải xử lý khéo léo, tế nhị và linh hoạt, để các em hiểu được ý nghĩa của trò chơi, cũng như là những người chơi một cách thông minh.

2.5.3. Luyện tập tác phong, dáng điệu, ngôn ngữ phù hợp, mạnh dạn, tự tin khi điều khiển và tổ chức trò chơi.

Để có “duyên” dẫn dắt trò chơi, vừa là năng khiếu, vừa là sự rèn luyện không ngừng của người phụ trách – người quản trò. Không ngừng học hỏi, nâng cao kỹ năng và nghiệp vụ thông qua những HĐ rèn luyện thiết thực, như các lớp tập huấn công tác Đội, trau dồi và rút kinh nghiệm thông qua nhiều lần tổ chức trò chơi, tìm hiểu và sáng tạo trong trò chơi để có kiến thức vững vàng, tự tin và mạnh dạn thể hiện năng lực của mình.

2.5.4. Hình thành và phát triển “ngân hàng trò chơi” cá nhân, sáng tạo và linh hoạt trong quá trình tổ chức trò chơi.

Coi “ngân hàng trò chơi” là “vốn liếng” không bao giờ cạn, sẵn có và luôn không ngừng học hỏi, tích lũy. Khi có cho mình những vốn liếng nhất định về trò chơi thiếu nhi, quản trò sẽ phát triển được các kỹ năng khác, trong đó cơ sự sáng tạo và vận dụng một cách đầy đủ, chính xác. Giúp cho việc tổ chức và thực hiện trò chơi đạt được hiệu quả và ý nghĩa nhất định.

3. Kết luận

Đối với các HĐ của Đội TNTP Hồ Chí Minh, trò chơi là một lợi khí chính yếu trong những phương pháp giáo dục, giúp trẻ em rèn luyện và phát triển toàn mỹ các giác quan chính, làm cho các bạn trẻ khéo léo hơn, trí tưởng tượng phong phú hơn. Trò chơi còn giúp trẻ biết quan sát và phản ứng nhanh, biết tôn trọng kỷ luật, biết tự chủ, từ đó nảy nở tình đồng đội, đoàn kết thương yêu nhau.... Thông qua trò chơi, các nhà giáo dục, các anh chị cán bộ phụ trách sẽ hiểu rõ hơn về tính tình của các bạn đội viên, đồng thời nâng cao kỹ năng của mình thông qua việc tổ chức trò chơi sinh hoạt cho đội viên, nhi đồng. Mục đích của bất kỳ trò chơi nào cũng mang một ích lợi trong việc giáo dục nhân cách và rèn luyện ý chí nhất định: tăng cường sức khỏe; luyện giác quan; luyện ý chí và ý thức; luyện tính tình.

Tài liệu tham khảo

1. Trần Như Tinh (Chủ biên) (2006). *Lý luận và phương pháp công tác Đội Thiếu niên Tiền phong Hồ Chí Minh*. NXB Đại học Sư phạm, Hà Nội.

2. Bùi Sỹ Tụng (Chủ biên) (2005). *HĐ nghiệp vụ của Đội Thiếu niên Tiền phong Hồ Chí Minh*. NXB Đại học Sư phạm, Hà Nội.

3. Trần Như Tinh (Chủ biên) (2005). *Phụ trách Đội Thiếu niên Tiền phong Hồ Chí Minh*. NXB Đại học Sư phạm, Hà Nội.